

Veien til 270 – hvor vil valget vinnes?

Halvard Leira

Versjon 3.0 (30. oktober 2008)

Innledning til versjon 3.0

September-versjonen av denne artikkelen forelå 25. september. Finanskrisa hadde slått inn i valgkampen, men hadde enda ikke gjort fulle utslag på meningsmålingene. Utover i oktober økte Obama sin ledelse i de statene han allerede hadde ledet, mange vippestater ble trygge for ham, og stater som hadde virket trygge for McCain gikk (tilbake) til å være vippestater. Ettersom frustrasjonen med Palin økte, finanskrisa gikk over i en generell økonomisk nedtur og TV-debattene viste Obama som ”presidential” etablerte Obama en stabil ledelse på 6-8 % på de nasjonale målingene, samtidig som anslaget over valgmenn han trolig ville vinne stabiliserte seg godt over 300. Selv om det fortsatt knytter seg noen usikkerhet til meningsmålingenes pålitelighet ved dette valget, regner mange kommentatorer nå valget som avgjort. Datamengden har økt enda mer den siste måneden, det er nå ikke uvanlig å ha rundt 10 nasjonale og 30 delstatsmålinger på en enkelt dag.

Innledning til versjon 2.0

Siden den forrige versjonen av denne artikkelen gikk i trykken 25/8 har den amerikanske valgkampen svingt betydelig. Obama-eufori under demokratenes landsmøte i Denver ble raskt avløst av Palin-ekstase under republikanernes landsmøte i St.Paul. Deretter fulgte noen uker med en stadig mer personorientert og negativ kampanje til finanskrisen igjen kastet om på kampanjene i midten av september. Kort fortalt er vi nå omtrent der vi var før de to landsmøtene, med en noe klarere fordel for Obama i nasjonale meningsmålinger, og en noe mindre ledelse i det anslåtte antall valgmenn. I denne oppdaterte versjonen er det gjort noen endringer underveis, først og fremst i vurderingen av de enkelte statene, og tabellen i konklusjonen er oppdatert tilsvarende. Overordnet gjelder at antallet stater som er i spill nå må regnes som mindre enn for en måned siden. Valget av Palin flyttet en del stater der McCain hadde en beskjeden ledelse til kategorien for sikre stater, dette gjelder særlig stater med mange evangelisk kristne. Motsatt synes motstand mot Palin og effektene av krisen på Wall Street å ha gjort en del stater tryggere for Obama. For analyseformål er det verdt å merke seg at antallet meningsmålinger har eksplodert etter landsmøtene, det publiseres nå daglig minst fem nasjonale ”tracking polls”, og gjerne 10-15 delstatsmålinger.

Innledning

Som mange oppdaget for første gang i 2000, er det amerikanske presidentvalget et indirekte valg. Vinneren i hver enkelt delstat tar med seg alle valgmennene fra delstaten, og det er flertall blant valgmenn, ikke i befolkningen, som er avgjørende. Det er altså fullt mulig for en kandidat å tape valget og samtidig vinne mest støtte i befolkningen, slik Al Gore som kjent gjorde i 2000. Før høstens valg er utfordringen for Barack Obama enkelt sagt å vinne en eller flere stater som George W. Bush vant i 2004, samtidig som han ikke taper noen av statene som John Kerry vant. Gitt det politiske klimaet er nok målet for

John McCain i første rekke å holde på de statene som Bush vant, men også han vil være på utkikk etter ”demokratiske” stater som kan tenkes å vippe til hans fordel. Spørsmålet som her skal forsøkes besvart er dermed følgende: i hvilke amerikanske delstater vil presidentvalget 2008 avgjøres?¹

Noen forbehold må tas. Dette skrives sommeren 2008, og det er klart at alle meningsmålinger så lang tid i forkant av valget er svært usikre, og at fremskrivningene derfor er tentative.² På samme tid i 1988 ledet Michael Dukakis klart over George H.W. Bush, mens Bill Clinton våren 1992 lå bak både Bush og Ross Perot. Det er vanlig å anta at mange amerikanske velgere ikke begynner å interessere seg for valgkampen før sommerferien slutter med ”Labor Day”, den første mandagen i september, og meningsmålinger opptatt før dette har ofte avvirket betydelig fra de endelige resultatene. Hendelser i selve valgkampen pleier også å påvirke oppslutningen; av dem vi vet om helt sikkert, er de to partienes landsmøter og de tre debattene mellom kandidatene de viktigste, men ingen valgkamp uten overraskelser og utilsiktede konsekvenser. [Landsmøtene førte til de forventede framganger for de to partiene, og de utlignet hverandre i hovedsak.](#)³ [Finanskrisen er for sin del et kroneksempel på en overraskelse.](#) Meningsmålingene våren og sommeren 2008 antydte – for det det er verdt – et ganske jevnt valg mellom Obama og McCain, selv om Obama fikk en oppgang etter at Hillary Clinton trakk sitt kandidatur og ga sin støtte til ham tidlig i juni. Deretter holdt han en

¹ Jeg skylder takk til Kristin Marie Haugevik og Vigdis Christina Leira for kommentarer til en tidligere versjon.

² Mange av de samme utfordringene som Waldahl & Beyer (2008) nevner for primærvalgsmålingene, gjelder også for meningsmålingene før selve presidentvalget, som store feilmarginer når man har et jevnt løp med to kandidater nær 50 %. Videre knytter det seg usikkerhet til om Obama-kampanjen vil lykkes med å mobilisere sentrale velgergrupper (særlig unge og minoriteter), og om en slik mobilisering vil fanges opp i målingene i forkant. I tillegg kommer stor usikkerhet mht. om velgere som bare har mobiltelefon, og som derfor ikke intervjues, har systematisk andre preferanser enn dem som har fasttelefon. [Gallup oppgir at de inkluderer mobiltelefonbrukere i sine daglige tracking-polls, men ikke om de veier med hensyn til preferanseavvik.](#) Dette siste poenget diskuteres inngående av Pew research her: <http://pewresearch.org/pubs/964/>, en kommentar finnes her:

http://www.pollster.com/blogs/pew_research_missing_cellphone.php, og en lignende beregning her: <http://www.fivethirtyeight.com/2008/09/estimating-cellphone-effect-22-points.html>. Den tentative konklusjonen er at målinger som ikke inkluderer velgere som bare har mobiltelefon, eller som ikke veier denne gruppen, trolig undervurderer Obamas oppslutning med 2-3 prosent. Om dette har noen effekt ved valget avhenger naturligvis av oppmøtegraden innen denne gruppen. Endelig er nasjonale meningsmålinger bare av begrenset verdi, ettersom det sentrale altså er å vinne nok valgmenn, altså flertall i et tilstrekkelig antall stater, ikke flertall i folket.

³ Det er vanskelig å måle effektene av de to landsmøtene presis. For det første kom de så nær hverandre at effekten av demokratenes landsmøte ble dempet av republikanernes landsmøte. For det andre ga valget av Palin som visepresidentkandidat en tilleggsbonus til McCain som det er vanskelig å skille fra landsmøteeffekten. Endelig kom finanskrisen såpass kort tid etter republikanernes landsmøte at det er umulig å vite om landsmøteeffekten ville ha fortsatt å avta også uten en krise. En forsiktig konklusjon er at McCain hadde noe større kortsiktig effekt av Palin + landsmøtet enn Obama hadde av Biden + landsmøtet. Der Obama gikk ganske jevnt fram etter sitt landsmøte, hadde McCain for sin del størst landsmøteeffekt i stater som allerede var sikre eller stater som hadde potensial som vippestater. McCains framgang ga dermed relativt dårlig uttelling på valgmannsberegningene.

liten ledelse, som ved inngangen til det demokratiske landsmøtet i slutten av august nesten var forsvunnet.⁴

Som en rekke kommentatorer også påpeker, taler underliggende trender sterkt til demokratenes fordel. Den amerikanske økonomien oppleves som svak, (og enda svakere i september enn i august) den sittende presidenten er ekstremt upopulær (kurven peker nå ytterligere nedover) og republikanerne har sittet med makten i to perioder. En enkel indeksering av disse tre faktorene antyder at de to valgårene etter den andre verdenskrig som er mest sammenlignbare med 2008 er 1952 og 1980, hvor kandidaten fra det regjerende partiet i begge tilfeller tapte *the popular vote* med rundt 10 % (Abramowitz 2008).⁵ I tillegg kommer en svært upopulær krig i Irak, som McCain har støttet fra starten av. Hvis vi går fra sakene til velgermassen, så må amerikanske velgere registrere seg for å få lov til å stemme, og i 29 av statene må de registrere seg som tilhørende et parti eller som uavhengige. Totalt har demokratene siden 2004 gått fram med over 200.000 registrerte velgere i disse statene, mens republikanerne har gått tilbake med over 1,4 millioner registrerte velgere (Steinhauer 2008). Mønsteret er tydelig også for partiidentifikasjon, med betydelig nedgang både i andelen velgere som identifiserer seg som republikanere og andelen uavhengige som heller mot republikanerne (Pew Research Center 2008).⁶ Hvis vi endelig går til valgkampanjenes organisering, så har Obama samlet inn svært mye mer penger enn McCain. Gitt at han i juni takket nei til føderal valgkampstøtte (som setter en øvre grense for hvor mye penger kandidatene kan bruke), kan hans kampanje dermed bruke mer penger på organisering og politisk reklame enn det McCain-kampanjen kan. Fortsatt er det slik at Obama-kampanjen har mer egne penger enn McCain-kampanjen, men på den annen side har det republikanske partiet på nasjonalt plan langt mer penger enn det demokratiske motstykket, penger som de kan bruke til å støtte McCain. Alt i alt ser det ut til at det økonomiske racet vil være ganske jevnt.⁷ I skrivende stund har Obama-kampanjen først og fremst konsentrert seg om organisering og har åpnet mer enn tre ganger så mange lokale valgkampkontorer som McCain-kampanjen. Strategien er dels å få mange nye velgere til å registrere seg, dernest å få en større andel av de registrerte velgerne til å stemme, og allerede tre måneder før valget snakkes det om det største kampanjeapparatet i amerikansk historie (Mooney 2008). Obama-kampanjen har fortsatt et betydelig organisasjonsmessig overtak, og også fordelen av å ha vært i gang mye lenger enn McCain-kampanjen.

⁴ I begynnelsen av juni hadde Obama en knapp ledelse på de nasjonale meningsmålingene, og beregningene tilsa at også antall valgmenn ville bli fordelt omtrent likt. I løpet av juni hadde Obama en framgang på 5–6 %, og beregningene av valgmenn antydte 300–320 for Obama og 220–240 for McCain. I løpet av juli og august krympet Obamas ledelse igjen noe på nasjonale meningsmålinger, og i noen av vippestatene. I skrivende stund (24. august 2008) viser målingene Obama med en nasjonal ledelse på omtrent 1–3 %, mens valgmansberegningene viser omtrent dødt løp. Da denne artikkelen ble ferdigstilt var det enda for tidlig å se noen eventuell effekt av Obamas valg av Joe Biden som visepresidentkandidat, et valg som mange antok ville kunne gi Obama et løft blant eldre, katolikker og arbeiderklassevelgere.

⁵ Parallellen til 1980 nevnes ofte av Obama-supportere, ettersom Reagan, som Obama, var relativt lite kjent på nasjonalt politisk nivå, og ikke bygde noen betydelig ledelse på meningsmålingene før under selve valgkampen.

⁶ Denne trenden er tydelig både på landsbasis og lokalt, og, ikke minst viktig, i vippestater som Ohio og Pennsylvania.

⁷ Denne vurderingen fra september var rett og slett feil. Obama samlet inn 150 millioner dollar i september alene, og har kunnet bruke svært mye mer penger enn McCain.

lette for sin del lenge etter en kurs (Scherer 2008), men ser etter en omorganisering på øverste nivå i valgkampledelsen i juli ut til å ha fått et klarere grep om strategien (Reston & Barabak 2008), med større vekt på negative eller kontrasterende reklame (Raknes 2008). [Fra slutten av juli til starten av september var det faktisk åpenbart McCain-kampanjen som satte dagsorden i valgkampen.](#)⁸ På bakgrunn av disse forskjellige faktorene er det fullt mulig at valgkampen etter hvert vil vise en klar fordel for Obama, og at den følgende diskusjonen er utdatert før valgdagen. [Dette er fortsatt mulig, men i så tilfelle nok mer på grunn av den økonomiske situasjonen.](#) En klar fordel for Obama vil også være den sannsynlige følgen av eventuelt forsterket økonomisk nedtur ([man behøvde ikke å være profet for å forutsi akkurat dette](#)) eller gradvis stigende tapstall i Irak. Motsatt er det mulig å tenke seg at en akutt forverret sikkerhetssituasjon vil kunne gi McCain et forsprang. Tross disse forbeholdene er det lov å håpe at denne artikkelen uansett kan ha en viss heuristisk funksjon, og at den vil tjene som et tidsbilde.

Stater, stemmer og valgmenn

Det er i alt 538 valgmenn,⁹ fordelt mellom delstatene etter folketall, og fordelingen oppdateres etter befolkningsutviklingen hvert 10. år.¹⁰ Hver stat har like mange valgmenn som den har representanter i Kongressen (dvs. to senatorer og et antall representanter i Representantenes hus som står i forhold til folketallet). I tillegg kommer tre representanter fra Washington DC (som ikke er representert med voterende medlemmer i Kongressen). Flest valgmenn har California, med 55, mens Alaska, Montana, Wyoming, North Dakota, South Dakota, Vermont og Delaware, som Washington DC, bare har minimumsantallet 3.

⁸ Med tilbakegangen på meningsmålingene i oktober har de indre motsetningene i McCain-kampanjen, ikke minst mellom Palin og enkelte sentrale rådgivere, igjen kommet til overflaten.

⁹ Flertall krever altså 270 stemmer, derav tittelen på denne artikkelen. Hvis ingen av kandidatene oppnår flertall blant valgmennene, avgjør Representantenes hus hvem som blir president (dette var tilfelle i 1800 og 1824).

¹⁰ Valget i 2000 foregikk med valgmenn som fordelt etter folketellingen i 1990, mens valgene i 2004 og 2008 forholder seg til folketellingen fra 2000. Stater som Bush vant i 2000, fikk netto sju nye valgmenn etter folketellingen i 2000.

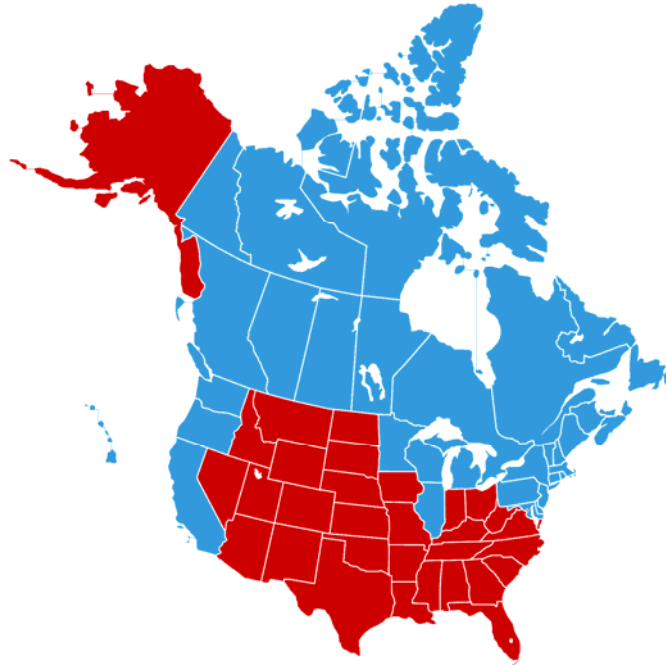

Fig 2. ”Røde” vs. ”blå” stater i 2004 (Canada inkludert). Hentet fra Wikimedia Commons (22.05.08), laget av brukeren Lokal_Profil. Den opprinnelige ”Jesusland”-versjonen, uten disse fargene, ble opprinnelig publisert på <http://www.yakyak.org> dagen etter valget i 2004.

Det er verdt å merke seg at endringene mellom 2000 og 2004 var historisk små; det vanlige har vært at flere stater skifter side fra valg til valg. Flere betyr likevel ikke mange. Ved de fire siste valgene har 34 stater og Washington DC stemt enten konsekvent demokratisk eller konsekvent republikansk,¹⁴ mens 16 stater har skiftet partitilhørighet en eller flere ganger.¹⁵ På den annen side, går vi litt lenger tilbake i tid har alle stater (dog ikke Washington DC) skiftet side minst en gang siden 1964. Hvis valget i år hadde stått mellom Clinton og McCain, regnet de fleste eksperter med at vi ville sett omtrent det samme kartet som i 2000 og 2004 atter en gang, og at Clinton ville satt alt inn på å vinne Ohio og/eller Florida. Når valget nå står mellom Obama og McCain, virker utfallet mer åpent – ekspertene synes enige om at de begge (og ikke minst mot hverandre) har muligheten til å sette flere stater i spill. For systematikkens skyld vil vi i den videre diskusjonen allikevel forholde oss til ”Kerry-stater” og ”Bush-stater”, altså i henhold til hvem som vant det forrige valget.¹⁶

¹⁴ Der valgene på 1980-tallet var ensidig dominert av republikanerne, har valgene siden 1992 produsert relativt jevne resultater. 18 stater og Washington DC har gått til demokratene ved alle disse fire valgene, med til sammen 248 valgmenn. 15 stater har vært sikre republikanske, med i alt 135 valgmenn. Begge tall etter 2000-folketellingen.

¹⁵ En nyttig oversikt, som også gir mulighet til å leke seg med forskjellige utfall, finnes på <http://www.usatoday.com/news/politics/election2008/electoral-vote-tracker.htm> En alternativ versjon, fra et nettsted med rikt historisk bakgrunnsmateriale finnes på <http://www.uselectionatlas.org/TOOLS/evcalc.php>

¹⁶ For enkelhets skyld vil vi i resten av artikkelen snakke om stater som en udifferensiert masse, og ignorere at Washington DC er et føderalt territorium. Dermed blir summen av ”stater” 51.

Til tross for kandidatenes mulige appell hos motpartens velgere, er det en del stater hvor utfallet, basert på de siste valgene og foreliggende meningsmålinger, kan tas mer eller mindre for gitt.¹⁷ Dette er i hovedsak stater som har gått samme vei ved de siste fire valgene, og hvor en av kandidatene har hatt en stabil ledelse på mer enn fem prosent på meningsmålingene i løpet av våren og sommeren. Noen stater som faller i denne kategorien er allikevel tatt med som mer usikre, av grunner som snart blir klare. Obama bør kunne regne Kerry-statene California, Connecticut, Delaware, Washington DC, Hawaii, Illinois, Maine, Maryland, Massachusetts, New Jersey, New York, Oregon, Rhode Island, Vermont og Washington som sikre.¹⁸ Disse 15 statene gir 190 valgmenn. McCain kan for sin del trolig allerede innkassere Bush-statene Arkansas, Alabama, Arizona,¹⁹ Idaho, Kansas, Kentucky, Louisiana, Nebraska,²⁰ Oklahoma, South Carolina, Tennessee, Texas, Utah, West Virginia og Wyoming.²¹ Disse 15 statene gir 130 valgmenn. Dermed gjenstår 21 stater med 218 valgmenn, som altså trolig kommer til å avgjøre valget. Det er allikevel ikke slik at alle disse statene er like interessante. Det gjelder som sagt å vinne 270 valgmenn, alt ut over dette er en hyggelig, men ikke nødvendig, bonus. De statene vi skal se nærmere på kan grupperes fra de som er ganske sikre for Obama, via rene vippestater til de som er ganske usannsynlige for Obama. Det er ikke slik at oppslutning i alle delstatene beveger seg i samme retning,²² lokale forhold kan forrykke statenes innbyrdes rangering, men hvis Obama vinner en eller flere av dem som kategoriseres som ganske usannsynlige, vil han trolig også vinne mange av dem som regnes som vippestater, og dermed være på vei mot et valgskred.²³ Mest plass vil dermed vies de statene som har størst sjanse til å bli avgjørende – de statene som har potensial til å gi Obama valgmenn nummer 270.

Den listen som presenteres her, ligger nær den listen over 18 stater som Obama-kampanjen definerte som vippestater de ville satse på, og hvor de kjørte sin første brede tv-reklame fra slutten av juni av (Giroux 2008). Mine eneste tillegg er Mississippi, Minnesota og South Dakota. Når Obama-kampanjen satser såpass bredt, gjennom det de kaller en 50-statskampanje, er det dels fordi de tror de har reelle vinnerejanser i mange av disse statene, dels fordi de ønsker flere veier til 270 valgmenn enn de to siste valgenes

¹⁷ Selv disse statene kan påvirkes av uforutsette hendelser. For eksempel spekuleres det gjerne i betydningen av å ha en visepresident fra en bestemt stat. Det historiske belegget for en slik betydning er imidlertid begrenset. Det er også verdt å merke seg at datagrunnlaget for en del av de små statene er svært begrenset, gjerne bare en enkelt meningsmåling etter at Obama vant demokratenes kandidatur.

¹⁸ Enkelte kommentatorer tar forbehold for Minnesota, hvor de siste valgene har vært jevne. I tillegg skal republikanerne ha sitt nominasjonsmøte der, og den republikanske guvernøren Tim Pawlenty nevnes ofte som en potensiell visepresidentkandidat for McCain. Obama er imidlertid klart foran på meningsmålingene i skrivende stund. Av de øvrige statene nevnt her er det bare i Oregon at skillet mellom de to kandidatene sommeren 2008 har vært mindre enn 10 %. En enkelt nylig meningsmåling fra Maine kan antyde noe jevnere situasjon der, men fortsatt er det rimelig å regne alle disse statene som sikre for Obama.

¹⁹ I slutten av oktober viste meningsmålingene tettere løp også i Arizona.

²⁰ Nebraska fordeler sine valgmenn delvis etter hvem som vinner delstatens valgdistrikter, og Obama-kampanjen har brukt noen ressurser i distriktet rundt Omaha for å se om de kan vinne en valgmenn.

²¹ Av disse statene er West Virginia imidlertid ikke helt utenkelig for Obama, nylige meningsmålinger har differansen på omtrent 4 %.

²² Eksempelet 2004, hvor Kerry vant New Hampshire, men tapte Iowa og New Mexico, illustrerer poenget.

²³ En intuitiv framstilling av dette forholdet med meningsmålingstall for 23. september finnes her: <http://www.fivethirtyeight.com/2008/09/todays-polls-923.html>.

alternativer – Florida og Ohio. Samtidig er Obama-kampanjen i den unike situasjonen at den faktisk *kan* satse bredt, gitt det økonomiske forspranget. Investeringer i stater som nesten sikkert tapes i presidentvalget, kan ha betydelig effekt både for sammensetningen av Kongressen og ved framtidige valg (Trygstad 2008). Selv om det ikke er en uttalt målsetning, håper nok Obama-kampanjen også å tvinge McCain-kampanjen til å bruke penger i antatt sikre stater, penger som dermed ikke kan brukes i de sentrale vippestatene.

Stater Obama trolig vinner

Den tryggeste demokratiske staten på Obamas 18-stats liste er trolig **Wisconsin** (10 valgmenn). Det ble tidlig i valgkampen spekulert i at McCain kunne ha en sjanse her, men Obama vant demokratenes primærvalg her overraskende klart, og meningsmålingene viser klar fordel Obama. [Fordelen er fortsatt til stede, men McCain tok kraftig innpå etter landsmøtet. Obama synes å ha stabilisert en ledelse på 2-3 %, og har ledet på samtlige meningsmålinger siden tidlig på vårparten. I oktober eksploderte støtten til Obama, som en knapp uke før valget leder med over 10 %.](#)

En stat som inntil midten av august virket sikker for Obama var **Minnesota** (10 valgmenn), hvor de fleste meningsmålingene ga ham tosifret ledelse. Deretter kom det plutselig tre målinger som ga en ledelse på bare to til fire prosent. Gitt at nabostatene Iowa og Wisconsin, som minner demografisk om Minnesota, begge har Obama klart foran er det allikevel rimelig å anta at Obama vil vinne her. [I Minnesota var meningsmålingene like etter det republikanske landsmøtet enda tettere enn i Wisconsin, en enkelt viste dødt løp, men også her synes de å ha stabilisert seg med en ledelse for Obama på drøyt 2 %, og heller ikke her har McCain vært foran siden i våres. Utviklingen her har vært den samme som i Wisconsin, Obama leder sent i oktober med over 10 %.](#)

I løpet av primærvalgkampen får tradisjonelt **Iowa** (7 valgmenn) mye oppmerksomhet, som den første staten ut. Iowa spilte en sentral rolle for Obama, det var seieren her som for alvor gjorde ham til et hett navn vinteren 2008. Bush vant Iowa med drøye 10.000 stemmer i 2004, men delstaten gikk demokratenes vei ved de tre foregående valgene. Obama har fra primærvalgskampanjen et bredt utbygd nettverk av valgkamppersonell i delstaten, mens McCain både i 2000 og 2008 nærmest ignorerte den, og har en jordbrukspolitikk som ikke fenger i staten. Obama har også ledet klart, om ikke overveldende, på samtlige meningsmålinger i Iowa siden årsskiftet. Her har det også vært en klar dreining i velgerregistreringen fra republikanerne til demokratene de siste fire årene. [I Iowa hadde McCain ingen synlig effekt av landsmøtet, og med unntak av en enkelt meningsmåling som viste dødt løp, har Obama ledet med tosifret antall prosent på de seks meningsmålingene som er tatt opp i september. Iowa synes nå så godt som sikker for Obama. Status er den samme i oktober, med Obama 11-12 % foran.](#)

Med disse tre statene vil Obama være oppe i 18 stater med i alt 217 valgmenn.

Stater McCain trolig vinner

Dette er stater som McCain ikke bare trolig vinner, men som han også *må* vinne for å ha noen som helst sjanse til å vinne valget samlet.

Georgia (15 valgmenn) har stemt klart republikansk ved de to siste valgene, men var langt jevnere i 1992, da Clinton vant den med ett prosentpoeng og 1996, da Bob Dole vant med samme margin. Clinton hadde den fordel at han var fra sørstatene, men den uavhengige kandidaten Ross Perots deltakelse viste seg langt viktigere for det endelige utfallet, ettersom han stjal flest stemmer fra republikanerne. Når det libertarianske partiet i 2008 stiller med en presidentkandidat (Bob Barr) som tidligere var republikansk kongressmedlem fra Georgia, er det enkelte som forestiller seg muligheten for velgerlekkasje også i år. Sammen med økt mobilisering i den afrikansk-amerikanske delen av befolkningen kan dette gi Obama økte sjanser i denne staten. Enkelte meningsmålinger sommeren 2008 antyder at Obama kunne ha en sjanse, men selv de mest positive for ham antyder at de siste prosentene kan bli vanskelige å vinne. [Valget av Palin synes å ha gjort Georgia til et umulig mål for Obama, som også har trukket ut det meste av valgkampmedarbeidere fra staten og sluttet å bruke penger på reklame der. I oktober tettet det seg til igjen noe her, og demokratisk registrerte velgere har forhåndsstemt i hopetall. McCain leder imidlertid fortsatt med omtrent 4 %.](#)

Stillingen er enda svakere for Obama i **Mississippi** (6 valgmenn), en stat hvor demokratene våren 2008 plukket opp et sete i Representantenes hus i et spesialvalg, hvor misnøyen med republikanerne synes mer utbredt enn i de fleste andre sørstatene og hvor Obama-kampanjen på vårparten antyder at man vil satse på gevinst. Staten har imidlertid bare stemt demokratisk en gang siden John F. Kennedy vant den i 1960: for Jimmy Carter i 1976, og meningsmålingene gir liten grunn for Obama til å tro at han kan vinne. Her er den i hovedsak med som illustrasjon på Obamas problem i sørstatene; selv om over 30 % av befolkningen er afrikansk-amerikansk, og vil støtte ham massivt, så pleier den hvite delen av befolkningen å stemme nesten uensartet på republikanske presidentkandidater. [Mississippi er enda mer uaktuell for Obama i dag enn den var i august. Her har det heller ikke vært noen særlig bevegelse i oktober.](#)

Med Georgia og Mississippi vil McCain være oppe i 17 stater og 151 valgmenn, og når vi nå beveger oss over til stater som i enda større grad er i spill, er dermed utfordringen for ham klar: Av de 170 valgmennene som gjenstår, må han vinne 119.

Vippestater i nord

Beveger vi oss nordover og vestover, kommer vi til **North Dakota, South Dakota** og **Montana** (alle med 3 valgmenn). Historisk sett er dette svært solide republikanske stater; North Dakota og South Dakota har for eksempel bare stemt demokratisk en gang siden 1936: ved Lyndon B. Johnsons brakvalg i 1964. Montana stemte på Bill Clinton i 1992, takket være Ross Perot. Også denne staten var demokratisk i 1964, mens vi må tilbake til 1948 for siste demokratiske seier før det. North Dakota og Montana har imidlertid to demokratiske senatorer hver, mens South Dakota har en fra hvert parti. Både North Dakota og South Dakota har en demokrat som eneste representant i huset, mens motstykket i Montana er republikaner. Dette er stater som tradisjonelt har vært åpne for alternative kandidater, hvilket Ross Perots gode resultater i alle tre statene bekrefter, og Obama tok våren og forsommeren 2008 inn på McCain på meningsmålingene i alle de tre statene (og gikk til og med så vidt forbi i Montana). [Valget av Palin har gjort alle disse tre til sikre McCain-stater. Obama har trukket ut ressurser fra North Dakota, og gjør det](#)

trolig snart fra Montana. I South Dakota satset han aldri for alvor. Finanskrisa satte imidlertid to av disse statene på kartet igjen. I North Dakota hadde to målinger i midten av oktober Obama foran, og det har blitt tettere også i Montana.

Helt i nord finner vi **Alaska** (3 valgmenn), som etter å ha blitt tatt opp som stat i 1959 bare har stemt demokratisk en eneste gang, i 1964. McCain leder med mellom fire og åtte prosent på meningsmålingene, og den eneste grunnen til at staten ikke regnes som bombesikker for ham, er at det lokale republikanske partiet er midt oppi en betydelig korrupsjonsskandale, hvor det tidlig i august ble reist tiltale mot senator Ted Stevens, den lengst sittende republikaneren i Senatet. Obama-kampanjen har sett muligheten her, og har, i motsetning til McCain-kampanjen, åpnet kontorer i staten (Vick 2008). Alaska er ved dette valget en stat hvor lokale forhold kan bevege velgerne mer enn den nasjonale trenden antyder, og har et visst potensial som en overraskende ”slenger” for Obama. [Dette potensialet finnes ikke lenger. Palin er som kjent fra Alaska.](#)

Datagrunnlaget for disse fire statene er imidlertid tynt, med få meningsmålinger siden starten av juni. I Alaska foreligger det for eksempel ingen uavhengige meningsmålinger for presidentvalget tatt opp etter at korrupsjonstiltalen mot Stevens ble reist. Basert på disse målingene og historiske resultater er det rimelig å anta at McCain vil vinne disse statene, selv om Obama ser ut til å ha en reell sjanse, og da særlig i Montana. Obama-kampanjen ville uansett være svært tilfreds med å tvinge republikanerne til å bruke penger på valgkampanje i disse statene. Med støtte fra alle fire statene vil McCain være oppe i 21 stater og 163 valgmenn. [I oktober er det fremdeles rimelig å anta at McCain vinner disse statene, men North Dakota og Montana er mulige for Obama på en svært god valgdag.](#)

Vippestater i sør

Sørstatene har ikke like lang republikansk tradisjon som statene i det øvre midtvesten, men siden demokratene gjennomførte borgerrettslovgivningen på 1960-tallet, har demokratene bare vunnet stater i sør når de har stilt med kandidater som selv var fra sørstatene (Carter og Clinton). Primærvalg og meningsmålinger antyder imidlertid at enkelte tidligere ”trygge” republikanske stater i sør kan være i spill i 2008. Den mest aktuelle er **Virginia** (13 valgmenn), hvor demokratene har gjort det godt ved guvernør- og senatsvalg de siste årene. Her tjener Obama på en betydelig afrikansk-amerikansk befolkning, men de stadig voksende forstedene til Washington DC trekker også i demokratisk retning (MacGillis 2008). Obama gjorde det i tillegg svært godt i primærvalget her (det var et av de få primærvalgene hvor han vant et flertall av stemmene fra spanskættede (*hispanics*)), og startet den offisielle presidentvalgekampen sin der etter at Clinton trakk seg. Endelig ser den populære demokratiske eksguvernøren Mark Warner ut til å ha et godt tak på den ledige senatsplassen fra staten, og han skal holde en av hovedtalene ved det demokratiske nominasjonsmøtet i Denver. Obama-kampanjen satser tungt i Virginia, med svært mange valgkampkontorer, massiv velgerregistrering og et utall frivillige (MacGillis & Craig 2008) Meningsmålingene antyder at det her blir helt jevnt – de som er foretatt siden starten av juni har vært uhyre stabile, og har alle vist ledelse til den ene eller den andre kandidaten med ett eller to prosentpoeng eller helt dødt løp. [Etter landsmøtene har målingene vært mer volatile og mer sprikende, men fortsatt er](#)

det helt jevnt her. Finanskrisa førte også her til betydelig framgang for Obama, som i slutten av oktober leder med 7-8 %.

I **North Carolina** (15 valgmenn) er det også en betydelig afrikansk-amerikansk befolkning, mens Obama her også kan regne med god uttelling rundt delstatens universitets- og høyteknologimiljøer. Her ligger Obama imidlertid i skrivende stund omtrent fire prosent bak. **McCain hadde to veldig gode meningsmålingsresultater like etter landsmøtet, men deretter har det her blitt enda jevnere enn i august, med McCain omtrent 3 % foran. I oktober har målingene snudd. Obama leder nå med 1-2 %, men North Carolina ser ut til å være en reell vippestat.**

Betydningen av **Florida** (27 valgmenn) var åpenbar i 2000, mens Bush vant delstaten langt klarere i 2004. Florida skiller seg betydelig fra de andre sørstatene befolkningsmessig, med langt større innslag av eldre og store eksilkubanske og jødiske velgergrupper.²⁴ Ettersom Florida (og Michigan) forsøkte å "snike i køen" ved primærvælgene i januar 2008, ble valgene der delvis underkjent i den demokratiske nominasjonsprosessen, og lenge lå Obama langt bak McCain på meningsmålingene der. Etter at han sikret nominasjonen, har Obama imidlertid brukt mye penger på tv-reklame i Florida, og han har tatt innpå og til og med gått forbi på noen av meningsmålingene. Det er også ventet at valget av Joe Biden som visepresidentkandidat vil kunne være en hjelp for Obama i Florida, ettersom Biden er populær blant eldre velgere. Der tendensen i andre vippestater (hvor Obama har ledet) er at McCain har dratt innpå, er tendensen i Florida nesten motsatt, her er det Obama som ligger bedre an enn i juni.

Meningsmålingene i Florida spriker ganske betydelig, bare mellom 17. og 24. september har vi ytterpunktene McCain foran med 6 % og Obama foran med 2 %. Trenden er allikevel at McCains ledelse minker, og at Florida ser mer og mer aktuell ut som potensielt avgjørende vippestat for Obama. I slutten av oktober leder Obama med 3-4 %, men Florida må fortsatt regnes som på vippen.

Endelig finner vi **Missouri** (11 valgmenn), en stat som bare delvis kvalifiserer som en sørstat. Staten regnes ofte som en *bellwether*,²⁵ altså en stat hvis utfall er en indikator for det nasjonale utfallet. Siden 1904 har Missouri bare stemt på taperen i et presidentvalg en eneste gang, i 1954, og siden 1960 har resultatet variert mindre enn en og en halv prosent fra den nasjonale prosentfordelingen.²⁶ De siste valgene i staten har vært jevne, men på de siste meningsmålingene leder McCain ganske klart. **Gitt bevegelsene i nasjonale meningsmålinger og i andre delstater er oppslutningene er her forbløffende stabile, med McCain 4-5 % foran. Stabiliteten opphørte imidlertid med finanskrisa, I Missouri er det nå fullstendig dødt løp.**

²⁴ Den unike demografiske sammensetningen gjør det også vanskelig å foreta gode meningsmålinger i Florida – det finnes begrenset sammenligningsmateriale og det er vanskelig å vekte de ulike gruppene riktig.

²⁵ Direkte oversatt en bjellesau, men i denne sammenheng ikke i betydningen et område som leder andre, men som resultatmessig er representativt for et større hele.

²⁶ Spørsmålet er naturligvis om dette er en spuriøs sammenheng, eller om Missouri er en god indikator for landet som helhet. Som mange har påpekt, minner demografien i Missouri ganske mye om USA som helhet, og staten ligger geografisk og befolkningsmessig omtrent midt i landet.

Disse fire statene kan alle komme til å stemme på Obama, men i midten av august er det bare Virginia som ser ut til å kunne bli avgjørende. Hvis Obama vinner North Carolina eller Missouri, er det svært sannsynlig at han også vinner Virginia, og at disse andre to dermed blir overskuddsstat. Florida innehar noe mer av en mellomposisjon – den kan vinne valget for Obama, særlig hvis han taper en stat som Michigan, og resultatet i Florida samvarierer ikke klart med resultatet i andre stater. I skrivende stund ser det imidlertid ut til at også Florida er en eventuell bonusstat for Obama. Virginia kan imidlertid meget vel bli avgjørende ved et tett valg – hvis Obama vinner alle Kerry-statene, samt Iowa og Virginia, er han allerede oppe i 272 valgmenn, og dermed vinner av valget. La oss for spenningens skyld allikevel anta at McCain vinner disse statene, hvilket leder ham til 25 stater og 229 valgmenn. [Denne antagelsen er i slutten av oktober helt urimelig. Det virker mye mer sannsynlig at Obama vinner dem alle enn at McCain gjør det. Se ellers tabellen nedenfor.](#)

Vippestater i vest

Helt siden sørstatene gikk fra å være sikre demokratiske til å bli sikre republikanske stater rundt 1970, har demokratene forsøkt å vinne dem tilbake. Det er imidlertid flere analytikere som mener at disse forsøkene er forfeilet, eller at det i hvert fall vil kreve ytterligere innvandring av klimaflyktninger fra nord og hispanics fra sør før disse statene igjen vil stemme demokratisk (Schaller 2008). Forslaget har vært at demokratene heller bør se vestover, til de ”lilla” fjellstatene i sørvest.²⁷ Den nære historien støtter argumentet – med om lag 127.000 ekstra stemmer fordelt riktig på New Mexico, Colorado og Nevada ville John Kerry ha fått 19 ekstra valgmannsstemmer, og dermed vunnet valget. Marginen i Ohio, som alle fokuserte på, var som nevnt om lag 119.000 stemmer. McCain har den åpenbare fordel at han selv er fra regionen (Arizona), men samtidig svekkes han potensielt av at republikanerne har gitt uttrykk for en svært restriktiv innvandringspolitikk, og at dette er delstater med en stor andel hispanics. Dette er på den annen side en velgergruppe som Obama hadde noen problemer med å nå i primærvalgkampen. Til Obamas fordel taler imidlertid den sterke tilflyttingen til regionen fra den klart demokratiske vestkysten. Disse statene (og også Montana) er i tillegg stater hvor libertarianske kandidater har gjort det godt, og hvor Ron Paul fikk mange stemmer i de republikanske primærvalgene. Hvis valgene blir jevne, kan selv en liten avskalling fra republikanerne til uavhengige kandidater føre til seier for Obama (Hennessey 2008).²⁸

Den staten som står øverst på lista er **New Mexico** (5 valgmenn), som Bush vant med 6000 stemmer i 2004, og Gore med omtrent 350 stemmer i 2000, og som har gitt generelt jevne valg de siste årene. Her ligger demokratene an til å plukke opp en ledig senatsplass, og delstatspolitikken er dominert av demokratene, med en meget populær demokratisk guvernør (Bill Richardson) og et klart demokratisk overtak i registrerte velgere. Sommerens meningsmålinger antyder også en ledelse for Obama på tre til åtte prosent. [McCain hadde her en god måling \(med ledelse på 2 %\) like etter landsmøtet, deretter er](#)

²⁷ Montana, som ble behandlet ovenfor, faller politisk gjerne et sted mellom de andre fjellstatene og de to Dakota-statene, men kunne like gjerne vært diskutert her.

²⁸ I gjennomgangen av disse statene er tallene fra Mason-Dixons meningsmålinger fra midten av august utelatt, ettersom de var basert på svært små utvalg og avvek systematisk fra så godt som alle de andre målingene.

tendensen klart i favør Obama, som nå leder med 7-11 % på de siste målingene. I oktober har ledelsen vært stabil på 7-8 %.

Ved presidentvalg har **Colorado** (9 valgmenn) gitt klarere støtte til republikanske kandidater, med et mønster vi kjenner igjen fra Montana (demokratiske seire i 1992, 1964 og 1948). Seiersmarginen til Bush sank imidlertid fra ni til snaut fem prosentpoeng fra 2000 til 2004, og siden den gang har staten valgt demokratisk guvernør og demokratisk delstatsforsamling. Demokratene satser åpenbart på staten, og avholder sitt nominasjonsmøte i Denver, men fortsatt er det flere republikanske enn demokratiske registrerte velgere i staten (imidlertid er gruppen registrert som uavhengig nesten like stor som gruppen registrert som republikanere). Som i New Mexico ligger en demokrat an til å vinne en senatsplass i Colorado.²⁹ Meningsmålingene fra sommeren 2008 hadde Obama noen prosent foran, men i slutten av august er det helt dødt løp her. **McCain hadde også her et par gode målinger, med knapp ledelse, kort tid etter landsmøtet. Men, som i New Mexico, har Obama deretter gått klart fram. Han leder nå gjennomsnittlig med 4-5 %. Som i New Mexico, men noe senere, har ledelsen lagt seg på omtrent 7 %.**

I enda større grad enn de to foregående er **Nevada** (5 valgmenn) en sammensatt stat med uklar velgergeografi. Bush vant med tre og en halv prosent i 2000 og to og en halv i 2004, men Clinton vant staten to ganger, og delstatspolitikken og representasjonen i Washington DC er delt ganske jevnt mellom de to partiene. Det er flere registrerte demokratiske enn republikanske velgere i staten, men det har ofte vært vanskelig å mobilisere dem. Republikanerne i Nevada sliter for sin del med interne motsetninger, med mange misfornøyde Ron Paul-supportere (Hennessey 2008). Meningsmålingene sommeren 2008 gir McCain en knapp ledelse, også her synes resultatet helt åpent. **Nevada har ikke reagert på samme måte som de to foregående statene, men har fortsatt McCain en drøy prosent foran. Nevada har fortsatt å reagere tregere enn de to andre, men har også i slutten av oktober Obama foran med omtrent 7 %.**

Det er ikke utenkelig at en av kandidatene vinner alle disse tre statene, og hvis denne ene er Obama, vil det trolig innebære at han også vinner valget som sådan, men i skrivende stund synes et mer sannsynlig alternativ å være at Obama vinner New Mexico og Colorado, hvilket bringer ham til 20 stater og 231 valgmenn, mens McCain vinner Nevada, hvilket gir ham 26 stater og 234 valgmenn. **I slutten av oktober virker det lite sannsynlig at McCain vinner Nevada, se ellers tabellen nedenfor.**

Vippestater i nordøst

New Hampshire (4 valgmenn) er den første staten som avholder regulære primærvalg, og får, som Iowa, mye oppmerksomhet. Bush vant New Hampshire (og dermed valget) i 2000, men ellers har demokratenes kandidater vunnet tre av de fire siste valgene. Staten var sentral for McCains presidentkampanje i 2000, og i enda større grad i 2008, da seieren hans der langt på vei reddet kampanjen. Delstaten har imidlertid vist en klar demokratisk trend ved de siste valgene, for første gang siden 1874 er det nå demokratisk flertall i begge kamrene i delstatsforsamlingen, og det har vært markert demokratisk

²⁹ Kuriøst nok er de to fettere – Tom Udall i New Mexico og Mark Udall i Colorado.

framgang i velgerregistreringen. Obama har ledet på de meningsmålingene som er tatt opp etter at begge kandidatene ble klare, men i august er ledelsen bare på et par prosent, og staten regnes nå som helt åpen. I vårt eksempel gir vi Obama denne staten. [I New Hampshire spriker de siste målingene fra Obama +6 til McCain +2, og staten må fortsatt regnes som helt jevn. New Hampshire forble lenge jevn, men Obama har ledet med 8-12 % i snitt i hele oktober.](#)

De resterende statene her hører til i det såkalte ”rustbeltet”; stater (eller deler av stater) i det nordøstlige USA som har hatt mye stål- og tungindustri, med betydelige problemer de siste tiårene.

En overraskende stat på denne lista er **Indiana** (11 valgmenn), som sist stemte på demokratiske presidentkandidater i 1964 og 1936. Men som flere har påpekt, har tendensen vært selvforsterkende. Gitt republikanernes dominans har ikke demokratene satset ordentlig i staten. Delstatspolitikken og representasjonen i Washington DC er imidlertid delt, og demokratene vant tre nye seter i huset fra Indiana i 2006. Nå kommer i tillegg Obama fra nabostaten Illinois, og han er allerede godt kjent i deler av Indiana. Obama-kampanjen satser kraftig her, med planer om 25–30 valgkampkontorer, mens McCain-kampanjen ikke har planer om å åpne noen kontorer i det hele tatt (*The Indianapolis Star* 2008). Sommeren 2008 lå Obama så vidt foran på to meningsmålinger, men i august viste to separate meningsmålinger at McCain var foran med seks prosent. Den historiske erfaringen gjør at McCain fortsatt må være favoritt her. Det bringer i tilfelle McCain til 27 stater og 245 valgmenn. Indiana har allikevel et visst potensial til å bli en overraskende slenger for Obama. [Med valget av Palin syntes Indiana å forsvinne fra Obamas rekkevidde, men finanskrisa har drevet den tilbake og her har McCain-kampanjen nå sett seg nødt til å begynne å investere penger. Fortsatt leder han med om lag 3 %, men det er altså stor usikkerhet knyttet til effekten av Obama-kampanjens massive organisering. Helt i slutten av oktober har Obama sneket seg foran på meningsmålingene, men dette er en sann vippestat.](#)

Gitt at Obama tapte klart for Clinton i **Pennsylvania** (21 valgmenn), var det ikke umulig å tenke seg at også McCain hadde klare muligheter til å vinne her, selv om staten har stemt demokratisk ved de siste fire presidentvalgene. McCain ledet da også mot Obama på meningsmålinger i mars og april. Demokratene gjorde det imidlertid svært godt i staten ved valgene i 2006, og demokratenes ledelse i registrerte velgere har gått fra sju til 13 prosent fra 2004 til 2008. Fra mai, og særlig etter at Obama sikret seg nominasjonen, har meningsmålingene også beveget seg klart i retning Obama. Ledelsen varierer relativt mye, mellom fire og 12 prosent, men tendensen er at den er stabil over fem prosent. Det antas at valget av Joe Biden som visepresidentkandidat vil styrke Obama ytterligere i Pennsylvania, ettersom Biden er født og oppvokst i staten og er senator for nabostaten Delaware. Hvis Obama holder ledelsen, vil han i vårt tenkte eksempel ha 22 stater og 256 valgmenn. [Obamas ledelse i Pennsylvania krympet gjennom hele sommeren, uten at McCain har ledet på noen meningsmåling. Med finanskrisa har Obama igjen framgang, og ligger omtrent 3 % foran. Akkurat da den forrige versjonen av denne artikkelen ble publisert eksploderte tallene for Obama, og selv om McCain har brukt masse tid og penger i Pennsylvania, ligger han 10-11 % bak.](#)

Lenge så det ut til at **Michigan** (17 valgmenn) ville bli en vanskelig stat for Obama, og en potensiell gevinst (i forhold til Kerry–Bush) for McCain. Problemene rundt primærvalgsprosessen bidro til en svak ledelse for McCain gjennom våren. Etter at det ble funnet et kompromiss om representasjonen for Michigan og Florida i mai, og Clinton trakk sitt kandidatur tidlig i juni, har Obama imidlertid ligget foran på alle meningsmålinger. Et potensielt problem er allikevel at den demokratiske ordføreren i Michigans største by, Detroit, er tiltalt for mened i en varslersak, og er ekstremt upopulær, noe McCain-kampanjen sikkert vil vite å utnytte. Det bør også understrekes at der Obama har mange veier til seier, er Michigan den staten hvor han virkelig kan tape valget. Hvis han taper her, er han plutselig avhengig av å vinne de fleste av de andre vippestatene. Michigan er fortsatt helt nødvendig for Obama, men det kan nå hevdes at Pennsylvania er mer utsatt. [Michigans økonomi er noe svakere enn Pennsylvanias, hvilket trolig er med på å forklare at Obamas ledelse er litt større. McCain sluttet å bruke penger her tidlig i oktober, en beslutning som ble sett på som en viss erkjennelse av forestående tap, og deretter har Obama etablert en ledelse på over 15 %.](#)

Og endelig er vi framme ved **Ohio** (20 valgmenn), som var den avgjørende enkeltstaten i 2004. Bush vant den i 2000 og 2004, med relativt små marginer, men før det vant Clinton med noe klarere marginer i 1992 og 1996. Demokratene gjorde også i Ohio et meget godt valg i 2006. Ohio er imidlertid en stat som har gitt svært mange tette valgresultater gjennom årene. Det er også en stat som pleier å stemme på vinneren ved valget; siden 1896 har den gått til taperen bare i 1944 og 1960, og ingen republikaner har noensinne vunnet presidentvalget uten å vinne Ohio. Den siste statistikken brytes neppe i år; det er vanskelig å se hvordan McCain skal vinne valget hvis han taper Ohio. McCain ledet på vårparten, mens tendensen etter at Obama sikret nominasjonen var at Obama ledet med noen prosentpoeng. I august er McCain igjen hårfint foran. [I september er McCain fortsatt foran, og Ohio markerer seg som den staten der landsmøtene \(og, så langt, finanskrisa\) har hatt gitt minst utslag på meningsmålingene. Det kan rett og slett hende at staten er ”mettet” med politisk informasjon, og at det må enda større sjokk til for å få bevegelse i tallene. Ikke før var foregående setning skrevet, før også Ohio beveget seg i retning Obama. Den siste uka i oktober har han hatt en stabil ledelse på 5-6 %.](#)

Dermed er også spenningen i denne scenariobyggingen utløst, for i vårt scenario vinner Obama med enten Michigan eller Ohio. Med bare Michigan (som her) ender han på 273 valgmenn mot McCains 265.

Konklusjoner og scenarier

Den klareste konklusjonen er at utfallet er helt åpent drøye to måneder før valget, men at John McCain er avhengig av at mange stater skal falle hans vei for å bli president. [Dette er i og for seg konklusjonen også i slutten av september, selv om Obama nå ligger noe bedre an. I slutten av oktober er Obama så langt foran at det virker helt usannsynlig at McCain skal kunne vinne.](#) Selv i et scenario hvor vi forutsetter at et stort flertall av vippestater ender i hans favør, ville han ha tapt et tenkt valg avholdt mellom begynnelsen av juni og midten av august 2008, men klarer han å vinne dem alle vil han også klare å vinne det hvite hus, som følgende oppsummerende tabell illustrerer:

	Obama	McCain
“Sikre” stater	190	130
Sannsynlige stater	Wisconsin (10) Iowa (7) Pennsylvania (21) New Mexico (5) Minnesota (10)	Mississippi (6) Georgia (15) Missouri (11) South Dakota (3) North Dakota (3)
Svake stater	Michigan (17)	Florida (27) Alaska (3) North Carolina (15) Indiana (11)
DELSUM	260	224
Helt på vippen	Virginia (13) Ohio (20) Nevada (5) Montana (3) Colorado (9) New Hampshire (4)	

Tabell 1: Oppsummering av delstatenes plassering og deres valgmannsstemmer.

	Obama	McCain
“Sikre” stater	197	155
Sannsynlige stater	New Mexico (5) Wisconsin (10) Minnesota (10)	Montana (3) West Virginia (5) Missouri (11)
Svake stater	Michigan (17) Pennsylvania (21) Colorado (9)	North Carolina (15) Indiana (11) Florida (27)
DELSUM	269	227
Helt på vippen	Virginia (13) Ohio (20) Nevada (5) New Hampshire (4)	

Tabell 2: Oppsummering av delstatenes plassering og deres valgmannsstemmer (september).

	Obama	McCain
“Sikre” stater	243	127
Sannsynlige stater	Pennsylvania (21) Colorado (9) Virginia (13) Nevada (5) Ohio (20)	West Virginia (5) Arizona (10)
Svake stater		Georgia (15)
DELSUM	311	157
Helt på vippen	Montana (3) Florida (27) North Carolina (15) Missouri (11) Indiana (11) North Dakota (3)	

Tabell 3: Oppsummering av delstatenes plassering og deres valgmannsstemmer (oktober).

Denne tabellen illustrerer også hvor mange alternative veier Barack Obama har til 270 valgmenn. Hvis han holder Kerry-statene og legger til Iowa og New Mexico, og som vi har sett er dette ikke usannsynlig, gitt at det av disse statene bare er New Hampshire, Minnesota og Michigan som ser ut til å være i noen form for spill sommeren 2008, har han allerede 264 valgmenn. De siste seks kan komme fra enkeltstater som Colorado (9), Virginia (13), Ohio (20), Florida (27), Indiana (11) eller Missouri (11), eller fra kombinasjoner av stater som Montana (3) og Alaska (3) eller Nevada (5) og Montana (3). Noen av scenariene er imidlertid mer sannsynlige enn andre. Om Obama for eksempel vinner Georgia eller Mississippi, er han trolig nærmere 400 valgmenn enn 270. Litt lengre ned på viktighetsskalaen finner vi stater som Missouri, stater som Obama godt kan finne på å vinne, men som neppe blir de avgjørende valgnatten. Slik situasjonen er sommeren 2008 er det to områder som peker seg ut som de sentrale vippeområdene i tilfelle av et tett valg. For det første er det snakk om et knippe stater i det utvidede nordøst: Indiana, Virginia, Ohio og Michigan. Vinner McCain alle disse, ligger han godt an til å vinne valget også samlet sett, mens Obama kan begynne å drømme om takketalen hvis han vinner to eller flere av dem. Hvis Obama holder Michigan og McCain tar de andre tre, flyttes fokus til de vestlige statene – Colorado, Nevada og Montana. Den som i tilfelle vinner to av disse tre, vil trolig være valgets vinner. Det finnes også scenarier som gir dødt løp; hvis vi gir McCain alle vippestatene unntatt New Hampshire og Nevada, ender vi på 269-269. Det samme er resultatet hvis vi gir McCain alle vippestatene unntatt Colorado.³⁰

³⁰ Prosedyren er i tilfelle at huset velger president, med en stemme for hver stat, basert på hvilket parti som har flest representanter i delstatens delegasjon. I inneværende periode er stillingen 26-21 fordel demokratene, med tre stater delt på midten. Skulle dette holde seg, og alle prognoser tyder på at demokratene går fram heller enn tilbake, vil Obama bli president ved uavgjort i valgmannskollegiet.

For Obama-kampanjen vil derfor innsatsen trolig etter hvert konsentreres særlig om å forsvare Michigan og kanskje New Hampshire (samt Pennsylvania), og forsøke å vinne i Ohio, Virginia, Colorado og Nevada, samt opprettholde nærværet i stater som kan overraske, som Montana, Alaska (neppe disse to) og Indiana. I skrivende stund synes McCains beste sjanse å ligge i å begrense tapene i forhold til Bush til Iowa og New Mexico, samt å forsøke å vinne Michigan, Pennsylvania og New Hampshire. Klarer han å holde alle Bush-statene utenom Iowa og New Mexico, vinner han fortsatt, med 274 mot 264 valgmenn. Det virket usannsynlig på forsommeren 2008, men dersom McCain klarer å beholde Virginia, Ohio og Colorado, kan dette valget bli enda tettere enn de to foregående.³¹ I slutten av september er det fristende å konkludere at valget vil avgjøres i Colorado, som tabell 2 antyder når Obama 269 med dagens meningsmålingsresultater, selv om alle de andre mest aktuelle vippestatene går mot ham.

En knapp uke før valget kan vi konkludere enda klarere. Obama leder nå med over 10 % i alle Kerry-statene samt Iowa, hvilket gir ham 259 valgmenn. Han leder med mellom 5 % og 10 % i stater som gir ytterligere 52 valgmenn, så selv om han skulle tape alle de statene som nå ligger på vippen vil han få 311 valgmenn. Vinner han dem alle kommer han til 381. Selv om det fortsatt er usikkerhet knyttet til hvor godt meningsmålingene treffer i år vil det nå være en sensasjon om McCain vinner valget.

Litteratur

Abramowitz, Alan I. (2008) "Can McCain overcome the triple whammy? Electoral Barometer Shows Democratic Advantage", (www.centerforpolitics.org/crystalball/article.php?id=AIA2008052901), 29.05.08.

Giroux, Greg (2008) "Obama Road Map to White House is a Nationwide Tour", (www.cqpolitics.com/wmspage.cfm?docID=news-000002906096), 07.07.08.

Hennessey, Kathleen (2008) "Paul Finds Backers in West", (www.time.com/time/world/article/0,8599,1828132,00.html), 12.08.08.

MacGillis, Alec (2008) "A New Political Geography", (www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2008/06/28/AR2008062802124.html?hpid=topnews), 30.06.08.

MacGillis, Alec & Tim Craig (2008) "Reliably GOP State Is Up for Grabs", (www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2008/08/03/AR2008080302056.html?hpid=topnews&sid=ST2008080400406&s_pos=), 05.08.08.

Maslin, Paul (2008) "How will Barack Obama get to 270?", (www.salon.com/opinion/feature/2008/05/16/270/print.html), 22.05.08.

³¹ Oppdaterte versjoner av denne artikkelen vil publiseres på www.nupi.no i slutten av september og slutten av oktober.

Mooney, Brian C. (2008) "Obama's paid staff dwarfing McCain's", (www.boston.com/news/nation/articles/2008/07/20/obamas_paid_staff_dwarfing_mccain_s/?page=1), 12.08.08.

Pew Research Center (2008) "Fewer Voters Identify as Republicans. Democrats Now Have the Advantage in 'Swing' States", (<http://pewresearch.org/pubs/773/fewer-voters-identify-as-republicans>), 30.05.08.

Rasmussen Reports (2008) "Election 2008: Electoral College Update", (www.rasmussenreports.com/public_content/politics/election_2008/2008_presidential_election/election_2008_electoral_college_update), 30.05.08.

Reston, Maeve & Mark Z. Barabak (2008) "McCain again shuffles top campaign aides", (www.latimes.com/news/politics/la-na-campaign3-2008jul03,0,6428378.story) 04.07.08.

Schaller, Thomas F. (2008) "The South Will Fall Again", (www.nytimes.com/2008/07/01/opinion/01schaller.html?_r=2&ref=opinion&oref=slogin&oref=slogin), 02.07.08.

Scherer, Michael (2008) "Team McCain: Ready for Prime Time?", (www.time.com/time/politics/article/0,8599,1810154,00.html), 30.05.08.

Steinhauer, Jennifer (2008) "G.O.P. Drops in Voting Rolls in Many States", (www.nytimes.com/2008/08/05/us/politics/05flip.html?pagewanted=1&hp), 12.08.08.

Raknes, Ketil (2008) "Et forsvar for negative kampanjer", *Internasjonal Politikk* 66(2-3).

The Indianapolis Star (2008) "Obama setting up shop in Indiana", (www.indystar.com/apps/pbcs.dll/article?AID=/20080713/NEWS05/807130367/1008/LOCAL19), 12.08.08.

Trygstad, Kyle (2008) "Obama's 50 State Strategy", (www.realclearpolitics.com/articles/2008/06/obamas_50_state_strategy.html), 07.07.08.

Vick, Karl (2008) "Alaskans for Obama: A Rare Democratic Push in the Last Frontier", (www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2008/08/04/AR2008080402000.html), 12.08.08.

Waldahl, Ragnar & Audun Beyer (2008) "Meningsmålinger og valgkamp i USA", *Internasjonal Politikk* 66(2-3).